

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över förslag om nya krav på startkapital för kreditinstitut

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Motivering till Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen saknar väsentlig information, inte minst om vilka företag som berörs och hur de berörs. Det finns en viss beskrivning av vilka företag som berörs, men den är alltför otydlig. Vad avser kostnader och intäkter uppges bara att det är svårt att bedöma omfattningen. Även om Regelrådet kan förstå att det kan finnas utmaningar med att beräkna kostnader hade det varit behövt med en närmare beskrivning av möjliga kostnader. Exempel och kostnadsspann hade kunnat tydliggöra vilka effekter förslaget skulle kunna få för de företag som berörs.

Redovisning saknas helt avseende delasppekterna *påverkan på konkurrens, särskilda hänsyn till små och medelstora företag, åtgärder för att begränsa kostnader och andra negativa effekter och hur och när konsekvenserna kan utvärderas*. Övriga delasppekter, som inte nämnts ovan, bedöms vara godtagbart redovisade.

Sammantaget bedömer Regelrådet att konsekvensutredningen saknar alltför mycket information och att den inte uppfyller kraven i förordningen om konsekvensutredningar.

Innehållet i förslaget

Förslaget innebär ändringar i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lagen (2014:966) om kapitalbuffertar och lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag. Det föreslås att:

- Minimikravet på startkapital för ett bankaktiebolag och ett kreditmarknadsbolag höjs från 5 miljoner euro till 7,5 miljoner euro. För en sparbank, en medlemsbank och en kreditmarknadsförening höjs minimikravet från 1 miljon euro till 1,5 miljoner euro.
- Den nuvarande möjligheten till undantag från minimikraven under vissa förhållanden tas bort.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027, respektive den 10 januari 2030.

Bedömning av delasppekter

Problembeskrivning och syftet med förslaget

För kreditinstitut gäller omfattande bestämmelser om krav på eget kapital. Bestämmelserna är harmoniserade inom EU, i huvudsak genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, kallad tillsynsförordningen, och Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU, kallat kapitaltäckningsdirektivet. Dessa regelverk bygger i sin tur på globala överenskommelser om minimikrav för kapital, främst det så kallade Baselregelverket, framtaget av Baselkommittén för banktillsyn. I kapitaltäckningsdirektivet finns bestämmelser om minimikrav på startkapital (artikel 12). Som huvudregel ska ett kreditinstitut för att få tillstånd att inleda sin verksamhet som lägst ha ett kapital om 5 miljoner euro. För "särskilda kategorier" av kreditinstitut kan kravet på startkapital bestämmas till ett lägre belopp, dock som lägst 1 miljon euro. Om en medlemsstat väljer att tillämpa detta undantag ska skälen för det anmälas till kommissionen och den Europeiska bankmyndigheten (EBA). Startkapitalet ska bestå av vissa kärnprimärkapitalposter som anges i tillsynsförordningen. Ett instituts kapitalbas får inte understiga beloppet för det startkapital som krävdes då institutet auktoriserades. Kapitaltäckningsdirektivets bestämmelser om startkapital är genomförda i svensk rätt i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, kallad LBF (3 kap. 3–7 §§). För bankaktiebolag gäller utan undantaghuvudregeln om ett krav på startkapital på motsvarande minst 5 miljoner euro (3 kap. 5 §). För en medlemsbank och ett kreditmarknadsföretag gäller huvudregeln om ett startkapital på motsvarande minst 5 miljoner euro, dock kan tillstånd ges till att ha ett lägre startkapital om balansomslutningen i den planerade rörelsen kan beräknas uppgå till högst 100 miljoner kronor eller, om institutet kommer att ha sin redovisning i euro, 12 miljoner euro. Startkapitalet får dock aldrig understiga motsvarande 1 miljon euro (3 kap. 7 §). För en sparbank gäller ett krav på startkapital på motsvarande minst 1 miljon euro (3 kap. 6 §).

Syftet med ett minimikrav på startkapital för kreditinstitut är att säkra en absolut lägstanivå för soliditeten hos nya kreditinstitut. Bestämmelserna i svensk rätt om minimikrav för startkapital har varit oförändrade sedan lagen om bank- och finansieringsrörelse infördes 2004. Minimnivåerna för startkapital för kreditinstitut har i sin tur gällt sedan euron infördes den 1 januari 1999. Mellan åren 1995 och 1999 angavs samma belopp i ecu. Penningvärdets fall sedan bestämmelserna om minimikrav för kreditinstitut infördes i lagen om bank- och finansieringsrörelse 2004 är enligt statistiken för Statistiska centralbyråns konsumentprisindex cirka 50 procent. För att säkra syftet med bestämmelserna behöver de uppdateras, med beaktande av penningvärdets fall.

Det uppges även att bestämmelserna om minimikrav på kapitalbas i förhållande till balansomslutning tillkom innan tillsynsförordningen trädde i kraft och att dessa bestämmelser nu regleras på EU-nivå, varför den nationella regleringen är överflödig och bör tas bort.

Enligt regelverket om en europeisk gemensam åtkomstpunkt som ger centraliserad tillgång till allmänt tillgänglig information som är relevant för finansiella tjänster, kapitalmarknader och hållbarhet (European single access point, Esap) ska denna information även tillgängliggöras i Esap med början den 10 januari 2030. Förslag på lagändringar som genomför kraven i direktivet om aktieägares rättigheter på tillgängliggörande av information i Esap finns i prop. 2025/26:124. Av förbiseende omfattar förslagen i propositionen inte information om aktieägarengagemang från tjänstepensionsföretag, varför det nu föreslås att även tjänstepensionsföretag ska omfattas.

Regelrådet bedömer att redovisningen av problembeskrivning och syftet med förslaget är godtagbar.

Konsekvenser om ingen åtgärd vidtas

Förslaget om komplettering av krav på information från tjänstepensionsföretag uppges vara nödvändigt eftersom man vid tidigare reglering missat att ta med dessa företag. Om förslaget inte genomförs skulle dessa företag fortsatt inte omfattas av bestämmelserna om att lämna sådan information som avses, vilket inte var avsikten.

Regelrådet bedömer att redovisningen av konsekvenser om ingen åtgärd vidtas är godtagbar.

Alternativa lösningar

Förslagsställaren bedömer att det inte finns några alternativa lösningar till något av förslagen.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår att det huvudsakligen är ett bättre genomförande av EU-rätten som ligger bakom förslagen. Enligt Regelrådets uppfattning hade det varit önskvärt om förslagsställaren utvecklat sitt resonemang kring varför man bedömer att det inte finns några alternativa lösningar. Regelrådet ser dock inget som uppenbart talar emot detta, varför redovisningen ändå kan godtas.

Regelrådet bedömer att redovisningen av alternativa lösningar är godtagbar.

Berörda företag

Förslaget på nya krav på startkapital berör företag som ansöker om tillstånd att bli kreditinstitut. Förslagen innebär att kostnaderna för dessa företag för att uppnå tillräckligt startkapital kan öka i viss mån. För en kreditmarknadsförening och en medlemsbank sänks dock minimikravet på startkapital från som mest motsvarande 5 miljoner euro till en generell nivå motsvarande 1,5 miljoner euro. Det uppges inte finnas anledning att utgå ifrån att det kommer att vara särskilt många fall då ett krav på kapitalbas enligt förslagets bestämmelser blir högre än med tillämpning av övriga bestämmelser i kapitaltäckningsregelverket.

Förslaget på förtydligande av kraven på kapitalbuffertar för finansiella holdingföretag syftar till ett tydligare genomförande av kapitaltäckningsdirektivet. Det finns ca tio finansiella holdingföretag i Sverige som berörs av ändringarna. Det uppges vara sannolikt att förtydligandet kommer att leda till en ökad tillämpning av kraven på kapitalbuffertar för dessa företag, vilket kan leda till ökade kostnader. Det uppges dock vara svårt att bedöma omfattningen av detta.

Förslaget på krav på tillgängliggörande av information i Esap berör tjänstepensionsföretag. Dessa företag omfattas redan av förslag på krav på tillgängliggörande avseende annan information i Esap. Den komplettering av dessa krav som promemorians förslag innebär uppges endast medföra marginella merkostnader, vilka rymms inom den bedömning av kostnaderna för företag på grund av Esap som görs i prop. 2025/26:124 (s. 98–101).

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår vilken bransch som berörs och till viss del även hur många företag. Beskrivningen av berörda företag är dock otydlig och det är svårt att få en uppfattning om hur många företag som faktiskt berörs av förslaget och hur stora dessa företag är. Enligt Regelrådets uppfattning hade det varit behövt med en mer utförlig

beskrivning av vilka företag som berörs för att tydliggöra vilka effekter förslaget kan komma att få.

Regelrådet bedömer att redovisningen av berörda företag är bristfällig.

Påverkan på företagens kostnader och intäkter

Förslagsställaren nämner att förslagen kan innebära kostnader i viss mån, men uppger att det är svårt att bedöma omfattningen. Redovisning av påverkan på intäkter saknas.

Regelrådet gör följande bedömning. Det anges att förslagen kan innebära kostnader men det finns inte någon närmare beskrivning av omfattningen av dessa kostnader. Regelrådet kan förstå att det kan finnas utmaningar med att beräkna kostnader men bedömer ändå att det hade varit behövt med en närmare beskrivning av vilka kostnader som kan tänkas uppstå och även exempel eller kostnadsspann som visar möjlig påverkan på de företag som berörs. Utan en sådan beskrivning är det svårt att bedöma vilka effekter förslaget kan komma att få.

Regelrådet bedömer att redovisningen av påverkan på företagens kostnader och intäkter är bristfällig.

Påverkan på konkurrens

Konsekvensutredningen saknar redovisning av påverkan på konkurrens.

Regelrådet vill påminna om att alltid redovisa samtliga delasppekter i konsekvensutredningen. Om förslagsställaren bedömer att en delaspekt inte är relevant ska det ändå framgå att en sådan bedömning har gjorts.

Regelrådet bedömer att redovisningen av påverkan på konkurrens är bristfällig.

Särskilda hänsyn till små och medelstora företag

Det framgår inte om förslagsställaren har övervägt några särskilda hänsyn till små och medelstora företag.

Regelrådet vill påminna om att alltid redovisa samtliga delasppekter i konsekvensutredningen. Om förslagsställaren bedömer att en delaspekt inte är relevant ska det ändå framgå att en sådan bedömning har gjorts.

Regelrådet bedömer att redovisningen av särskilda hänsyn till små och medelstora företag är bristfällig.

Åtgärder för att begränsa kostnader och andra negativa effekter

Det framgår inte om förslagsställaren vidtagit några åtgärder för att begränsa kostnader och andra negativa effekter, vilket är en brist.

Regelrådet vill påminna om att alltid redovisa samtliga delasppekter i konsekvensutredningen. Om förslagsställaren bedömer att en delaspekt inte är relevant ska det ändå framgå att en sådan bedömning har gjorts.

Regelrådet bedömer att redovisningen av åtgärder för att begränsa kostnader och andra negativa effekter är bristfällig.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Lagändringarna som gäller de nya kraven på startkapital och kraven på kapitalbuffertar för finansiella holdingbolag ska träda i kraft den 1 januari 2027. För företag som har ansökt om tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse före den tidpunkten ska äldre bestämmelser om minimikrav för startkapital gälla. Övriga lagändringar ska träda i kraft den 10 januari 2030.

Enligt förslagsställaren föranleder förslagen på nya krav på startkapital förslagen på förtydligande av kraven på kapitalbuffertar för finansiella holdingföretag inga särskilda informationsinsatser. När det gäller förslaget på krav på tillgängliggörande av information i Esap hänvisas till bedömningen i prop. 2025/26:124 (s. 104).

Regelrådet bedömer att redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser är godtagbar.

Hur och när konsekvenserna kan utvärderas

Konsekvensutredningen saknar redovisning av hur och när konsekvenserna kan utvärderas.

Regelrådet vill påminna om att alltid redovisa samtliga delasppekter i konsekvensutredningen. Om förslagsställaren bedömer att en delaspekt inte är relevant ska det ändå framgå att en sådan bedömning har gjorts.

Regelrådet bedömer att redovisningen av hur och när konsekvenserna kan utvärderas är bristfällig.

Överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven

Det framgår vilken EU-rätt som är relevant för respektive förslag och hur förslagen förhåller sig till minimikraven.

Regelrådet bedömer att redovisningen av överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven är godtagbar.

Övrigt som Regelrådet vill framföra

Regelrådet har inget övrigt att framföra i detta ärende.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 19 augusti 2026.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Roland Sigbladh, Lars Silver och Mats Wiberg.

Ärendet föredrogs av Katarina Kjellström.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Katarina Kjellström
Föredragande